

Szakmai beszámoló

Program megnevezése: Erdők, mezők virágai a Cserháttól a Bükkig munkacímű állandó kiállítás megvalósítása a Pásztói Múzeumban, pályázati azonosító: 209106/00182, 505106/2574, elnyert támogatás összege: 1.200.000 Ft

A támogatott tevékenység megvalósításának időtartama: 2024.09.01. – 2025.08.31.

Helyszíne: Pásztói Múzeum (3060 Pásztó, Múzeum tér 5.)

A támogatási forrásból megvalósult a Múzeum épületében a 38 tablóból álló fotókiállítás, mely a Cserhát, Mátra és Bükk gyakori és védett növényeit mutatja be, összesen 75 fajt. A hagyományos, digitálisan nyomtatott fali paravánok (90x70 cm nagyságú PVC alapanyagú tábla) 30x40 cm méretű virágzó növényeket ábrázoló színes fotóval és rövid magyarázó szövegekkel szemléltetik közvetlen természeti környezetünk értékeit.

Beszerzésre került 1 db érintőképernyős fali monitor és a hozzá kapcsolódó háttér számítógép, mely videófelvételeket mutat be a parvánokon is szereplő növényekről, továbbá beépített interaktív ismeretterjesztő anyagokat használhatnak rajta a látogatók, melyek részletesen bemutatják az állandó kiállítás témáit, erdők és mezők növényvilágát, ökológiai jellemzőit, életterét. A látottak feldolgozását segítő játékos, interaktív feladatok (tankockák) élmény alapú tanulást biztosítanak mind a gyerekek, mind a felnőttek számára.

Az alsó lépcsőfordulóban kapott helyet az 1 db fából készült klasszikus memória játék a meglévő falnyílásban, kényelmes helyen. A forgatható, fából készült kártyákra 12, a kiállításon is szereplő növény pirográffal készült képe került. A játékosoknak párokat kell találniuk a kártyák között, ami segíti a növények azonosítását. A játék a legkisebbek számára is könnyen használható. Az ábrákon jól kivehetők a növények morfológiai jellemzői, így a játék a koncentráció mellett az apró részletek megfigyelését is fejleszti.

Szintén itt helyeztük el a 30 darabos frottázs fajátékot (15x10 cm méretű falapokon, pirográffal készült lenyomatok), mellyel „hazavihetővé” válnak a kiállítás jellegzetes növényei. A látogatók szabadon használhatják ezeket, a satírozáshoz papírt és zsírkrétát biztosítunk. A játék fejleszti a gyermek művészeti kreativitását és vizuális érzékelését, fejlődik a finommotorika, figyelem és koncentráció.

A 2 db erdőrészletet ábrázoló interaktív paravánt (150x200 cm, színes, PVC tábla, digitális nyomtatással) a felső lépcsőfordulóban helyeztük el, a bükkös és a tölgyes erdők képét és jellegzetes növényeit ismerhetik meg a látogatók. A 15 cm átmérőjű öntapadós „matricákat” a megfelelő helyre feltapasztva ismerik meg alaposabban az adott élőhelyet a látogatók. A feladat egyénileg és csoportosan is elvégezhető. Az 1 db üres fali paravánon (90x150 cm nagyságú PVC alapanyagú tábla) tároljuk az öntapadós képeket (pormentesség biztosítása, könnyebb tárolhatóság, átláthatóbb feladatmegoldás).

Saját forrásból a kiállítás kiegészítéseként több eszközt is elhelyeztünk a kiállítóterben. Vásároltunk egy bluetooth hangfalat, melynek segítségével a használt érzékszervek körét bővítettük a lejátszható természethangok meghallgatása által. Emellett az érintőképernyős gépen különböző növénytársulásokra jellemző hangfelvételek is elérhetők egy tankocka játék keretében, így például hallhatjuk a szél zúgását egy sziklagyepen, patak csobogását egy ligeterdőben, madarak énekét egy hegyvidéki erdőben, beporzók zsongását egy erdőszéli cserjésben, valamint a tücskök, szöcskék, sáskák ciripelését a dombvidéki gyepekben. Tapintás útján szerezhettünk információt a növények terméséről, ezt egy klasszikus „tapogatódoboz” kihelyezésével tettük élményszerűvé és játékosá. Készült egy hordozható levélmemória játék is, mely a Múzeum környezetében található fásszárú növények leveleit mutatja be préselt, laminált formában. A látás, hallás, tapintás általi megismerést kiegészítettük a szaglással is. A illatok megismerését a növényismertető tablók alá kihelyezett fém illatos dobozok segítik, melyekben illóolajjal átitatott madzag rejtőzik, amelyek koncentráltabb és jobban tanulmányozható illatélményt is nyújtanak. Ezt egészítik ki a múzeumpedagógiai foglalkozások során használt illóolajos üvegcsék, melyek az illat-memóriát fejlesztik. A kiállítás technikai hátterét szintén saját forrásból biztosítottuk (megfelelő áramellátás, bevilágítás javítása).

A játékos, interaktív, élményjellegű lépcsőházi kiállítás megismertetésére kidolgoztunk egy 5 modulból álló múzeumpedagógiai csomagot, mely a gyermekeket megismerteti a növények csodálatos világával. Valamennyi modul a kiállításon látható, megtapasztalható információkra épít, esetenként kapcsolódik a Múzeum egyéb gyűjteményeihez is (pl. ősnövény-lenyomatok), és tartalmaz egy szabadtéri növényismereti részt is. A modulok óvodástól a középiskolás korosztályig valamennyi korcsoport számára elérhetőek. Az 5 modul az alábbi témaköröket dolgozza fel: a növények családfája (rokon kapcsolatok, ősnövények és mai leszármazottaik), beszédes növénynevek (etimológia játékosan), növények és rovarok kapcsolatrendszere, virágok és termések, növénytársulások.

A pályázat időtartama alatt 12 múzeumpedagógiai foglalkozás valósult meg, többségében helyi, környékbeli óvodák és iskolák részvételével. Összesen 310 gyermek vett részt múzeumi programon, 240-en pedig „utazó múzeum” keretében vagy online tárlatvezetés során ismerhették meg a kiállítást és a növények világát. Áprilisban a Fenntarthatósági Témahét keretében virtuális tárlatvezetésen és múzeumi foglalkozáson vehettek részt a diákok. Örömkre szolgált, hogy nem csak Pásztó szűkebb környezetéből, hanem távolabbról is volt érdeklődés. Az online ismeretadási programon (virtuális tárlatvezetésen) 2 intézmény 120 diákja vett részt, míg a helyszíni foglalkozásokra 4 intézményből kb. 80 tanuló érkezett. A felnőtt korosztályt egy 4 fordulós online kihívással szólítottuk meg. A februártól májusig zajló vetélkedő során az online térben megoldható játékok, kvízek mellett különböző „terepi” feladatokat is kaptak a résztvevők. Május 10-én Sámsonházán „Orchidea-túrárt” hirdettünk, ahol az érdeklődők a Pásztó környékén előforduló leggyakoribb orchideafajokat és más védett növényeket is megismerhettek. Sikeresen lezajlott egy gyermekek számára hirdetett rajzpályázat, melyre több mint 150 alkotás érkezett 3 kategóriában. További 1898 fő vett részt múzeumi tárlatvezetésen. Rendezvényeinken, kitelepüléseinken szintén népszerűsítettük a kiállítást (kb. 900-1000 fő).

Honlapunkon kialakításra került egy önálló felület, ahol a kiállításhoz és múzeumpedagógiai foglalkozásokhoz kapcsolódó információk érhetők el. Ezen kívül tartalmaz videókat, interaktív tananyagokat is. Terveink szerint ez a gyűjtemény a pályázat lezárulását követően is gyarapodni fog (pl. interaktív térkép). Itt adtunk hírt a különböző eseményekről is.

<https://www.pasztoimuzeum.hu/erdok-mezok-viragai/>

Múzeumpedagógiai programok értékelése: a foglalkozások végén a pedagógusoktól egyöntetűen pozitív visszajelzést kaptunk. Gyakran egymásnak is ajánlották a programot. A foglalkozás jól illeszkedett a tananyaghoz és a gyerekek tudásszintjéhez. A kiállítás részét képező játékokat, szemléltető eszközöket még a felnőttek is szívesen használják, valamint a tankockás játékokat is kipróbálják a látogatók.

A támogatási forrásból megvalósult új kiállítás üde színfoltja lett a Múzeum épületének, jól illeszkedik az intézmény általános gyűjteményi és kiállítási alapelveihez, a színes fotók egyedi hangulatot teremtenek a lépcsőházban. A kiállítás minden látogatói célcsoportok számára kínál érdekességet, interaktív jellege segíti az értékörző szemlélet elmélyítését. A megismertetésen alapuló környezet- és természetvédelmi szemléletformálás speciális eszközeként minden korosztályt elérhetünk. A kiállítási színvonal emelkedését a Múzeumról alkotott pozitív vélemények tükrözik.

A szakmai beszámoló elérési útja a saját honlapon:

<https://www.pasztoimuzeum.hu/szakmai-beszamolo/>

Pásztó, 2025. október 22.

Virágok - 2025. 22.

